

Herkes eşit – herkes farklı

“Tüm insanlar evrensel anlamda eşit, bireysel anlamda farklıdır.
Evrensel eşitliğe ve bireysel farklılıklara saygı gösterilmesi gerekir” *

Konular	Ayrımcılık ve Yabancı düşmanlığı, Genel insan hakları, Küreselleşme
Zorluk	Düzyey 2
Grup büyüklüğü	6-60
Süre	40 dakika
Genel bakış	Bu, bir çeşit sınav etkinliğidir –kısa, ilginç ve kışkırtıcıdır, ancak aynı zamanda grup tartışması için de mükemmel bir zemin hazırlar!
İlgili haklar	<ul style="list-style-type: none">• İnsan onuru bakımından eşitlik• İrk, renk, din vs. ayrımı yapılmaksızın haklara ve özgürlüklere sahip olma hakkı• Uyrukluk hakkı
Amaçlar	<ul style="list-style-type: none">• İnsan haklarının evrenselliğini ele almak• Katılımcılarda etnik merkezçilik ve kendileri ya da başkalarındaki önyargılara ilişkin farkındalık yaratmak• Bilgiyi eleştirel bir gözle ve bağımsız olarak okuma becerisini geliştirmek
Materyal	<ul style="list-style-type: none">• Bilgi materyali• Büyük boy kâğıt (A3) ya da yazı tahtası kâğıdı ve markörler (isteğe bağılı)
Hazırlık	Bilgi materyalinden her katılımcı için birer tane çoğaltın. İçeriği karatahtaya ya da tepegöz asetatına da yazabilirsiniz (herkesin gördüğünden emin olun).

Yönerge

1. Katılımcılara bu etkinliğin bir çeşit sınav olduğunu söyleyin. Ancak asıl maksadın kimin doğru kimin yanlış yanıtladığını görmek değil, sadece bir başlangıç yapmak olduğunu anlatın.
2. İki alıntıyı ya bilgi materyali olarak dağıtın ya da herkesin göreceği şekilde gösterin. Okumaları için katılımcılara beş dakika süre verin.
3. Daha sonra gruptakilerden bireysel olarak şunlara karar vermelerini isteyin:
 - a) ilk metnin kaynağı nedir; hangi kitaptan ya da belgeden alınmış?
 - b) ikinci metnin yazarı hangi ülke/bölgedendir?
4. Herkes hazır olduğunda, katılımcılardan üçer kişilik küçük gruplara ayrılmalarını isteyin. Kişisel tercihler üzerine tartışmak ve bunları analiz etmek için 20 dakika süre verin. Aşağıdaki soruları dikkate almalarını ve mümkünse ortak bir yanıt hazırlamalarını söyleyin:
 - Diğer seçenekler yerine neden bu yanıt tercih ettiler?
 - İlgili metinler, yazarlar hakkında ne anlatıyor?
 - Metinler hakkında ne düşünüyorlar?
5. Gruplar görevlerini yerine getirdikten sonra genel oturuma geçilsin. Her grubun (a) sorusuna verdiği yanıt ilk turda dile getirilsin. Gruplardan, neden böyle cevap verdiklerini açıklamalarını isteyin. İkinci turda (b) sorusunun yanıtları alınsın.

KONULAR

AYRIMCILIK

GEN. İNSAN HAKLARI

KÜRESELLEŞME

ZORLUK

DÜZEY 2

GRUP BÜYÜKLÜĞÜ

6-60

SÜRE

40 DAKIKA

6. Doğru yanıtın İspanyol yazar Said al-Andalusi olduğunu açıklayın. Daha sonra bilgilendirme ve değerlendirme bölümüne geçin.

Bilgilendirme ve değerlendirme

Etkinliği genel olarak gözden geçirin. Ardından, grubun hazır olduğunu hissediyorsanız önyargı ve etnik merkezlik konularına geçin. Aşağıdaki sorulara yanıt isteyin (ya genel oturumda ya da gerekli görürseniz küçük gruplarda):

- Sonuç katılımcıları şaşırttı mı?
- Katılımcılar bireysel tercihlerini nasıl belirlediler? Tercihleri tahmine mi dayalıydı? Sezgi-lerini mi kullandılar? Yoksa bilgileri var mıydı?
- Küçük gruplarda tartışma yaparken katılımcılar tercihleri konusunda fikir değiştirdiler mi? Onları fikirlerini değiştirmeye iten neydi? Diğer katılımcılardan gelen baskı mı, iyi gerekçeler mi?
- Küçük grup tartışmaları esnasında katılımcılar tercihlerini nasıl savundular? Tercihlerinin arkasında tereddütlü mü yoksa kararlı bir şekilde mi durdular?
- Yazar Kuzeyli insanları neden bu şekilde betimlemiş?
- İkinci metin, yazar hakkında, yazarın bakış açısı hakkında ve kültürü hakkında ne gibi ipuçları vermektedir?
- Yazarın görüşleri nereye kadar kendi etnik merkezci bakış açısının ve önyargılarının bir sonucu olabilir? Ya da o dönemde Kuzey Avrupa'da yerleşik olan kültürlerin, yazarınkinden daha az "medenî" olduğunu söylemek doğru olur mu?
- Gruptakiler, başka insanların aynı şekilde tasvir edildiklerini duymuş ya da okumuşlar mı? Örnek verebilirler mi? İkinci sınıf insan muamelesi görmek nasıl bir şeydir?
- İnsanlara sahip oldukları değer verilmediğinde bu durum, genellikle ne gibi sonuçlar doğurur? Katılımcılar geçmişten veya günümüzden benzer örnekler verebilirler mi?
- Önyargının olumsuz etkilerine karşı neler yapmalıyız? Katılımcıların yaşadıkları bölgelerde ya da ülkelerde önyargıya maruz kalan insan ya da gruplar var mıdır? Bunlar hangileridir?

Kolaylaştırıcılar için ipuçları

Sunulan alıntılar (bugünün İspanya'sında bulunan) Kordoba, Endülüs'lü 1029 Miladi /420 Hicri yılında doğmuş, tanınmış bir bilginin kitabındandır. Said al-Andalusi aklı ve bilgi birikimiyle tanınmış bir bilgindi. Ona göre, medeniyet ve bilim Kuran-ı Kerim'e çok yakındı. Kendisi, sadece din üzerine eğitim almamış, aynı zamanda Arap edebiyatı, tıp, matematik, astronomi ve diğer bilim dallarında uzmanlaşmıştı.

O zamanlarda Akdeniz Havzası'nın ve özellikle onu çevreleyen Arap Krallıkları'nın 'medeniyetin' merkezi anlamına geldiğini hatırlamak gerekir. Said'in "Kuzey" olarak adlandırdığı Kuzey Avrupa'nın bilgi seviyesi, Arap dünyası, İran, Çin ve Hindistan'ınki kadar ileri değildi.

Grubun durumuna bağlı olarak, metinleri nasıl daha eleştirel bir gözle okuyabilecekleri konusunda katılımcılara yardımcı olmanız gerekebilir. İkinci metnin, yazar hakkında, yazarın görüntüsü, kültürü hakkında birçok ipucu verdiğini vurgulamanız iyi olur (Örneğin yazarın kıvrık saçlara ve koyu bir tene sahip olduğunu tahmin etmek gibi). Eleştirel okuma sadece metnin içeriğini anlamak değildir, aynı zamanda bağlamı, yazarın kim olduğunu, neden yazdığını, ne yaptığını anlamaktır. Mesajların (tarih, haberler, şiir, şarkı sözleri, vs.) nasıl okunması gerektiğini anlamak için bunu farketmek önemli bir adımdır. Aynı zamanda mesajla aktarılmaya çalışılan değerlerin farkında olmak gerekir.

Önemli gün

21 Haziran
Dünya Barış ve
İbadet Günü

Etnik merkezlik meselesini anlatmanın etkili bir yolu da, koyu tenli ve kıvrıkcık saçlı insanlara alışık olan yazarın “zıtlık/karşıtlık” kavramını, “normal” olarak algıladığı unsurlar üzerinden tanımladığını katılımcılara çok iyi bir şekilde göstermektir. Önemli bir diğer nokta katılımcıların, tartışma sürecinde kültürel farklılıkların bir insanı “daha iyi” veya “daha kötü” yapmayacağını anlamalarına yardımcı olmanızdır. Başkalarını, onlara önyargı beslemeden yargılamanın zor bir eylem olduğunun, bunun sebebinin de kendi kültürel perspektifimizi “norm” olarak almamız olduğunun altını çizmek gerekir. Kendi etnik merkeziliğimizi kabul etmek diğer insanların etnik merkeziliğini kabul etmede önemli bir adımdır. Bu da farklı kültürden insanlarla daha başarılı iletişim kurmak için atılacak önemli bir adım olacaktır.

Etkinliğin sonunda konuları biraz daha irdelemek ve öne sürülen fikirleri tartışmak için biraz süre ayırın. Örneğin, tarih öğretimi ve diğer kültürler hakkında bize ne ölçüde (ya da ne kadar düşük seviyede) bilgi aktarıldığını tartışabilir, bunun analizini yapabilirsiniz.

Not: Metin, Said al-Andalusi tarafından yazılmış, Sema'an I. Salem ve Alok Kumar tarafından tercüme edilmiş olan “*Book of the Categories of Nations – Science in the Medieval World*”, University of Texas Press, Austin, 1991 kaynağından alınmıştır.

İzleme önerileri

İnsan haklarının evrenselliği üzerine eğilmek isterseniz yaratıcılık ve drama içeren ve sayfa 86’da yer alan “İfade et” etkinliğini uygulayabilirsiniz.

BİLGİ MATERYALİ**Herkes eşit – herkes farklı sınavı**

1. Aşağıdaki metnin kaynağı nedir? Hangi kitap ya da belgeden alınmıştır?

“Doğu’dan Batı’ya, Kuzey’den Güney’e, dünya üzerindeki tüm insanlar tek bir grubu meydana getirir; (insanlar) üç belirgin özellik açısından birbirlerinden ayrılırlar: Davranış, fiziksel görünüm ve dil.”

Aşağıdaki yanıtlardan birini seçin:

- Irkçılığa ilişkin UNESCO Bildirgesi, 1958 Herodot “Tarih” M.Ö. 440 Vedalar, Hindistan, yaklaşık M.Ö. 1000
 “Herkes eşit – herkes farklı” gençlik kampanyası raporu, Avrupa Konseyi, 1996 Said Al-Andalusi, 1029 Miladi / 420 Hicri
 Hiçbiri

2. Aşağıdaki metni kaleme alan yazar dünyanın hangi ülkesi/bölgesindedir?

“Kuzey’in (Avrupa’nın Kuzey’i) en uç kısmında yaşayanlar güneşe çok uzak olmaktan dolayı sıkıntı çekmişlerdir. Orada hava soğuk ve gökyüzü bulutludur. Sonuç olarak, yaradılışları soğuk, davranışları ise kabadır. Bu yüzden vücutları kocamandır. Renkleri beyaza dönmüştür, saçları ise cansızdır. Anlama meraklarını, algılama keskinliklerini kaybetmişlerdir. Cehalet ve tembelliğin etkisi altında kalmış, bitkinlik ve aptallığın istilasına uğramışlardır.”

Aşağıdaki yanıtlardan birini seçin:

- Çin Avrupa Hindistan Afrika İran Hiçbiri

(*) Gençler tarafından teklif edilen *İnsanların Hakları ve Ödevleri Bildirgesi*’nin birinci maddesidir. Bu bildirme Strasbourg’taki Avrupa Sarayı’nda Les Humains Associés ve 26 Ağustos 1989 Bildirgesi Derneği (AD 89) girişimiyle 80 farklı milliyetten 500 genç tarafından oluşturulmuştur. www.humains-associes.org